

Hunyadiak

Hunyadi János török elleni harcai

Havasalföldről származik, ősei Luxemburgi Zsigmondtól kapták Hunyad várát. Zsigmond halála után bárói rangra emelkedett. V. László és I. Ulászló harcában az utóbbi mellé állt.

Magyarország haderejének jelentős részét a kezében tartotta. Seregében rokonai, familiaritásai és husziták is harcoltak.

Csaták:

- Első sikereit 1441-ben aratta
- A hadvezetést a támadásra alapozta
- Alkalmazta a huszita szekérvárat
- 1442.:
 - Marosszentimre -> vereség
 - Gyulafehérvár -> győzelem
- 1443. Elindította a téli hadjáratot
- A közvetlen cél: Drinápoly elfoglalása
- Távoli cél: Török kiűzése Európából
- Győzelmek: Nisnél, Szófiánál
- Támogatták a balkáni népek
- Drinápolyt nem sikerült bevenni
- 1444: Drinápolyi béke: a szultán várakat adott vissza
- A harc folytatódott
- 1444:
 - Várna: magyar vereség
 - Ulászló (király) is meghalt
 - V. László még kiskorú volt, ezért Hunyadit kormányzónak választották mellé, így csaknem teljes uralkodói jogkörét gyakorolta
- Célja: Harc a bárók, törökök ellen
- 1448: 2. Rigómezei csata: magyar vereség
- 1452:
 - V. László elfoglalta a trónt
 - Hunyadi lett az ország főkapitánya és a királyi jövedelmek kezelője
- 1456:
 - Nándorfehérvár
 - A kapitány Szilágyi Mihály (Hunyadi sógora)
 - Segítettek a keresztesek is, akiket Kapisztrán János ferences szerzetes toborzott
 - Magyar győzelem
- Déli harangszó, Dugovics Titusz
- Hunyadi folytatni akarta a hadjáratot, de pestisben meghal

Hunyadi Mátyás:

- Hunyadi János halálát személyes tragédiák követték
 - A Cillei párt megpróbálta fiait kisemmizni
 - Lászlót kivégezték
 - Mátyás fogoly lett
- A vitát az 1458-as szegedi egyezmény döntötte el
- Mátyást királlyá választották, de mellette Szilágyi Mihály lett a kormányzó (15 évesen került hatalomra, humanista szellemben nevelték, nevelője: Vitéz János apja: Hunyadi János anyja: Szilágyi Erzsébet)

- Célja:
 - Ország függetlenségének megőrzése
 - Belső rend megteremtése
 - Bárók korlátozása -> leváltotta őket a hivatalokból (Szilágyit kormányzóságról)
 - Helyettük a köznemesi többségű országgyűlésre támaszkodott
- Megszilárdította a rendi monarchiát

Gazdaság:

- Fejlődött: Árutermelés, pénzgazdálkodás
- Piaci forgalom megélénkült
- Céhek alakultak
- Nőtt a népesség és mezővárosok száma, de a terhek nagy részét a jobbágyság viselte
- Újjászervezte az államháztartást
- Új adókat vezetett be (rendkívüli hadiadó, füstpénz -> háztartásonként jobbágyság fizetik, koronavám is új adó)-> jövedelmek nőttek
- Támaszai:
 - Állandó zsoldos hadsereg (fekete sereg)
 - Vezető: Kinizsi Pál, Magyar Balázs
 - A magyarok mellett németek, dél-szlávok, csehek is harcoltak benne
 - Hivatalnokszerkezet:
 - Köznemesek, polgárok, jobbágyság (kancellária – oklevelek írása, kincstartóság – pénzügyekkel, király jelenlétének bírósága)
- 1471: összeesküvés Mátyás ellen (Vitéz János, Janus Pannonius) -> ritkábban hívta össze az országgyűlést, rendeletekkel kormányzott

Külpolitika:

- Harcolt a törökök ellen
- Győzelmek:
 - 1463: Jajca
 - 1479: Kenyérmező
- 1483: béke a törökkel
- Harcolt a német-római császárral, III. Friggyessel
- 1463: békekötés, Mátyás visszavásárolta a koronát
- 1485: elfoglalta Bécset, felvette Ausztria hercege címet
- Harcolt a cseh király ellen
- Elfoglalta Morvaországot és Sziléziát, de a cseh trónon osztoznia kellett a lengyel Jagellókkal